

Referanser:

Arkivsak: 24/01848-1

Forslag til forretningsorden for Kirkerådet

Sammendrag

Kirkemøtet 2024 vedtok *Instruks for kirkerådets arbeid* til erstatning for forskrift om Kirkerådets virksomhet. I instruksens punkt 14 overlates det til Kirkerådet selv å fastsette nærmere regler for rådets virksomhet og saksbehandling, herunder regler om fjernmøte.

I denne saken er det foreslått at slike nærmere regler vedtas i form av en forretningsorden for Kirkerådet. Innholdet i forslaget til forretningsorden bygger blant annet på de delene av de gamle virksomhetsreglene som ikke ble tatt inn i instruksen. I tillegg er det viktigste fra forskrift om krav til gjennomføring av fjernmøter i Kirkerådet videreført, og det er tatt inn noen nye bestemmelser.

Det er ikke meningen å regulere alle detaljer for Kirkerådets arbeid. Forslaget er begrenset til det som er vurdert som nødvendig for å kunne gjennomføre Kirkerådets møter på en forsvarlig og forutsigbar måte. Forslaget innebærer en rekke forenklinger i forhold til tidligere, særlig i reglene om fjernmøte.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar følgende forretningsorden for Kirkerådet:

Forretningsorden for Kirkerådet

1. Møteinnkalling

Innkalling til møte skal sendes ut i god tid og senest én uke før møtet. Innkallingen skal inneholde en oversikt over de sakene som skal behandles, og nødvendige sakspapirer.

Lederen av Kirkerådet kan beslutte å behandle en sak skriftlig eller kalle inn til møte eller fjernmøte med kortere frist hvis det er nødvendig å behandle en sak før neste ordinære møte. Hvis 1/3 av medlemmene krever det, skal saken likevel utsettes til det kan holdes et ordinært møte.

2. Saksliste

Kirkerådet kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte sakslisten.

Kirkerådet kan treffe vedtak i saker som ikke er oppført på sakslisten. Dersom møteleder eller 1/3 av de fremmøtte medlemmene motsetter seg det, kan vedtak ikke treffes.

3. Innkalling av vara

Melder et medlem forfall til hele møtet, skal varamedlem kalles inn for hele møtet. Ved kortere fravær underveis i møtet skal vara ikke kalles inn.

4. Gjennomføring av møte

Kirkerådets leder kan utpeke saksordfører for saker som skal behandles i rådet.

Forslag til endringer i vedtak skal varsles muntlig i møtet og fremmes skriftlig til sekretariatet og leder.

Ved skriftlig saksbehandling treffes vedtak hvis samtlige medlemmer slutter seg til det fremlagte forslaget.

5. Protokoll

Protokollen skal godkjennes av medlemmene så snart den foreligger.

Protokolltilførsel til en sak må varsles i møtet, helst før votering i saken.

6. Avstemninger om årsbudsjett

Ved behandling av årsbudsjett stemmes det ved den endelige avstemningen over forslag til årsbudsjett som helhet. Er det fremsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslagene som fikk flest stemmer ved denne.

7. Fjernmøte

Kirkerådet kan bestemme at et møte skal avholdes som fjernmøte.

Fjernmøte innebærer at én eller flere av deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at alle møtedeltakerne kan se, høre og kommunisere med hverandre via tekniske løsninger. Kirkerådet kan fravike kravet om at alle møtedeltakerne skal kunne se hverandre.

Skriftlige avstemninger kan gjennomføres ved en teknisk løsning dersom prinsippet om hemmelig avstemning kan ivaretas.

Før behandling av saker i lukket møte skal Kirkerådet vurdere sårbarhet og risiko i tekniske løsninger.

Den enkelte møtedeltakeren har ansvar for at utenforstående ikke kan få med seg det som blir sagt under behandling av saker i lukket møte.

2. Forskrift 10.12.2021 om krav til gjennomføring av fjernmøter i Kirkerådet nummer 3527 oppheves.

Saksorientering

Generelt

I utgangspunktet videreføres innhold i virksomhetsreglene som ikke allerede er tatt inn i instruksen for Kirkerådet som Kirkemøtet har vedtatt. I tillegg er de viktigste reglene om fjernmøter tatt inn fra forskriften om krav til gjennomføring av fjernmøter i Kirkerådet.

Det er gjort enkelte forenklinger, og en del unødvendig detaljregulering er fjernet, for eksempel er bestemmelser om utsendelse av sakspapirer og flere tekniske bestemmelser angående fjernmøte tatt ut. I all hovedsak er dette detaljer som fremstår som selvfølgelige, eller forhold som bør være opp til Kirkerådets leder, administrasjonen eller Kirkerådet selv å ta stilling til i det enkelte tilfellet.

Det er heller ikke foreslått å ta inn nærmere regler om møteledelse og ordskifte i forretningsordenen. Vurderingen har vært at alminnelige prinsipper for møteledelse og styring av debattene bør følges, uten at det trengs regulering. Det kan være nyttig å ha noe fleksibilitet i hvordan møtene legges opp.

Et hovedsynspunkt har vært at det ikke bør vedtas flere regler enn det som er nødvendig, eller gis bestemmelser om forhold som er omtalt andre steder. Noe er allerede regulert i instruksen for Kirkerådet, og noe hører naturlig hjemme i mandatet for Kirkerådets leder eller i instruksen for Kirkerådets direktør.

Det kan likevel etter en viss tid og med erfaring vise seg at det er enkelte ting som bør avklares i forretningsordenen, og Kirkerådet vil kunne vedta justeringer selv.

Strømming

Under behandlingen av instruksen for Kirkerådet på Kirkemøtet 2024 uttalte komiteen at de anbefalte Kirkerådet å vedta en bestemmelse om at Kirkerådets møter som hovedregel skal strømmes i de åpne sakene. Dette er også i tråd med vedtak i sak KR 58/22. I den sistnevnte saken ble det vedtatt at de delene av Kirkerådets forhandlinger som går for åpne dører, skal strømmes på Kirkerådets nettsider. Videre ble det vedtatt at opptak fra møtene skulle være tilgjengelig i etterkant av møtene.

Erfaringer med strømming av møtene i Kirkerådet er delte.

Strømming av møtene kan ses som en naturlig følge av prinsippet om åpenhet. Strømming gjør møtene tilgjengelige også for dem som ikke befinner seg der møtene avholdes.

På den andre siden har enkelte pekt på at diskusjonen i noen saker kan bli påvirket og hemmet av strømmingen. Noen kan oppleve at møtedeltakere med sine argumenter forholder seg til dem som følger strømmingen, kanskje mer enn til de andre deltakerne i møtet. For andre kan det kjennes utrygt eller ubehagelig å delta i diskusjonene når det ikke er kjent hvor mange eller hvem som følger strømmingen på nett med lyd og bilde. Det kan føre til at noen holder tilbake synspunkter som er nyttige for debatten.

For å legge til rette for god og trygg saksbehandling, og for frie og oppriktige meningsutvekslinger i Kirkerådet, fremmes det forslag om at det ikke skal være direkte og ubegrenset strømming av åpne møter på Kirkerådets hjemmesider.

Det er viktig å presisere at behandlingen av saker i utgangspunktet likevel skjer i åpent møte. Hovedregelen om åpne møter følger av instruksens punkt 12, og det vil fortsatt bli lagt til rette for fysisk tilstedeværelse for dem som er interessert i å følge diskusjonene. Møtene vil også fortsatt være åpne for journalister som dekker sakene.

Det må videre finnes løsninger som gjør det er mulig å følge åpne *fjernmøter* elektronisk. Dette kan for eksempel gjøres ved at de som ønsker det, gis tilgang til å delta som gjester i den tekniske løsningen som benyttes for fjernmøte. En viktig forskjell på dette og strømming er at det, på samme måte som ved fysiske møter, vil være kjent for møtedeltakerne hvor mange og hvem som følger sakene som tilskuere. Det må også være mulig for saksbehandlere i Kirkerådet å følge behandlingen av relevante saker, uavhengig av møteform eller møtested.

På denne bakgrunnen har forslaget til forretningsorden ikke bestemmelser om strømming av møtene. Kirkerådets eget vedtak fra 2022 følges altså ikke opp med generelle regler. Kirkerådet vil likevel kunne bestemme at enkelte møter, eller behandlingen av enkelte saker, kan strømmes hvis det foreligger spesielle omstendigheter som tilsier det.

Ulike bestemmelser

I forslaget til forretningsorden punkt 1 er det tatt inn en presisering av at innkalling til møtet som hovedregel skal sendes senest én uke i forkant. Leder kan gjøre unntak dersom det er nødvendig å behandle en sak raskere. Dette gjelder også fjernmøte og skriftlig saksbehandling. Dette er en forenkling av tilsvarende bestemmelse i virksomhetsreglene. Et mindretall i rådet kan motsette seg slik ekstraordinær behandling, og saken vil da måtte tas opp i ordinært møte. Tilsvarende er det regulert hvordan saker skal utsettes eller tas opp til behandling utenom sakslisten.

Det har tidligere tidvis blitt stilt spørsmål til når innkalling av varamedlemmer skal skje. I punkt 2 i forslaget er det gjort klart at det ikke skal kalles inn vara for deler av møtet. Dersom vara skal benyttes, må medlemmet melde forfall til hele møtet, på samme måte som til Kirkemøtet. Det betyr at dersom et medlem av Kirkerådet ikke

kan delta på deler av møtet, vil plassen stå tom i dennes fravær. For kortere fravær er dette stort sett uproblematisk. Det vil være opp til medlemmet selv å avgjøre om det er bedre å melde forfall til hele møtet slik at vara kan kalles inn. Dette er vurdert som en bedre løsning enn at det faste medlemmet og varamedlemmet veksler underveis i møtet. Med forslaget kodifiseres det som har vært praksis, altså at vara ikke kalles inn for deler av møtet.

Viktige bestemmelser om gjennomføringen av møte er gitt i instruksene for Kirkerådet. Som nevnt er det er ikke tatt inn mer detaljerte regler om dette i forslaget til forretningsorden. Møteleder må legge til grunn vanlige møteprinsipper og praksis for forsvarlig saksbehandling, og leder må kunne utøve et visst skjønn i gjennomføringen av møtene. Dersom det oppstår uenighet om saksbehandlingen, vil det være Kirkerådet selv som kan bestemme fremgangsmåten i det enkelte tilfellet.

Protokolltilførsler eller stemmeforklaringer må varsles i møtet. Den endelige, tekstlige utformingen kan gjøres senere, men det er viktig at de øvrige deltakerne i møtet er kjent med hovedtrekkene i det som ønskes inntatt i protokollen. Helst bør det varsles før det votes i den aktuelle saken.

Det er opp til Kirkerådet og administrasjonen å finne en praktisk måte for å gjennomføre godkjenning av protokollen.

Reglene for gjennomføring av avstemming er tatt inn i instruksene. I forretningsorden foreslås det at hovedreglene om votering utfylles med en spesialregel om avstemming over forslag til årsbudsjett.

Reglene om gjennomføring av fjernmøter er betydelig forenklet. Dette er en følge av at det etter hvert har blitt vanligere å gjennomføre møter på denne måten. Både møtearrangørene og -deltakerne er mer fortrolige med fjernmøter. De tekniske løsningene har også utviklet seg og gjør denne formen for møter lettere å gjennomføre enn tidligere. Forslaget til forretningsorden begrenser seg til slå fast noen prinsipper og hvilket ansvar de ulike aktørene har.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslaget til forretningsorden inneholder ikke bestemmelser som har direkte økonomiske eller administrative konsekvenser. På enkelte områder kan forslaget til forretningsorden gjøre gjennomføring av Kirkerådets møter enklere og mer effektiv, og til en viss grad bidra til å lette den administrative og økonomiske belastningen.